

UP leaps big in private realty investment

State increases share from 0.1 to 16% in last decade, says Assocham study

DHNS, LUCKNOW: Uttar Pradesh has attracted about 16 per cent of total investments worth over Rs 12 lakh crore in the real estate sector from private investors (including both domestic and foreign) in India as of FY 2014-15, a recent study by apex industry body Assocham (Associated Chambers of Commerce and Industry in India) has said.

It has also managed to increase its share from just 0.1 per cent to 16 per cent during the last decade in this regard,

the industry body said.

Only M'rashtira is ahead

"Only Maharashtra is ahead of UP with 22 per cent share in private investments," the study titled "Real estate investment: State-level analysis," said.

Within UP, private players accounted for over 98 per cent share in total investments attracted by the real estate sector.

Of the total investments worth over Rs 14 lakh crore attracted by real estate sector across India as of FY 2014-15,

Big boost

■ UP attracted 16% of the total investment worth over Rs 12 lakh crore in real estate sector from pvt investors

■ Only Maharashtra with 22% share in pvt investments fares better

private and public investors accounted for a share of about 85 per cent and 15 per cent, respectively, highlighted the study prepared by the As-

socham Economic Research Bureau.

"Improving macro-economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the private players over the years," D S Rawat, Secretary General of Assocham, said while releasing the findings of the study.

"With the Union government liberalising foreign direct investment rules in realty and construction sector, we are

hopeful that it will lift the affordable housing space, revive steel, cement and other related sectors, rev up employment scenario and boost the GDP growth," Rawat said.

Real estate investments in UP have grown at a Compound Annual Growth Rate of about 32 per cent during almost a decade.

Stuck projects

However, over 86 per cent of real estate projects in UP remained stuck.

Real estate projects stuck in

UP are facing a delay of about 35 months on an average.

In its study, the Assocham has also suggested various measures to support real estate sector in India: passage of the Real Estate Bill on priority basis thereby safeguarding consumers' interest; introduction of a single-window clearance system for all real estate projects by central and state governments; completing land record process and make it computerised and accord industry status to the real estate sector.

'Maha, UP, Gujarat corner major chunk of pvt investment in realty'

fe Bureau

Ahmedabad, Nov 23: Maharashtra, Uttar Pradesh and Gujarat have together cornered more than half of the total investment — worth over Rs 12 lakh crore — in the realty sector from private players, including domestic and foreign, notes a recent study by industry body Assocham.

"Maharashtra and Uttar Pradesh have remained ahead of Gujarat with 22% and 16% share, respectively, in private investment and the three states together account for over half of the total investment," highlights the study titled 'Real estate investment: state-level analysis'.

Gujarat has taken up about 14% of the total investment attracted by the sector from pri-

vate investors as of FY15 and has managed to increase its share by about 10% in the last decade. UP has managed to increase its share in investments made by private players from 0.1% in FY05 to 16% in FY15, but Maharashtra's share has decreased from 25.5% to 22%.

Within Gujarat, private players accounted for 92% share in total investment attracted by the real estate sector. Of the total investment worth more than Rs 14 lakh crore attracted by the real estate sector across India in FY15, private and public investors accounted for a share of about 85% and 15%, respectively, highlighted the study prepared by Assocham's Economic Research Bureau (AERB).

86% REALTY PROJECTS IN U.P. GET DELAYED, SAYS ASSOCHAM

AGE CORRESPONDENT
LUCKNOW, NOV. 23

Uttar Pradesh has attracted about 16 per cent of the total investments worth over ₹12 lakh crore in the real estate sector from private investors, including both domestic and foreign.

However, over 86 per

cent of real estate projects in UP remained stuck and are facing a delay of about 35 months on an average.

This was revealed in a recent study titled 'Real estate investment: State-level analysis,' conducted by The Associated Chambers of Commerce and Industry of India (ASSOCHAM).

Maha, UP get major chunk of pvt realty investment

HT Correspondent

■ letters@hindustantimes.com

LUCKNOW: Uttar Pradesh has attracted about 16% of the total investments worth over ₹12 lakh crore by real estate sector from private investors in 2014-15 in India according to a study by Associated Chambers of Commerce and Industry of India (Assocham).

The study report released on Monday says that UP has managed to increase its share from just 0.1 per cent to 16% during the last decade in this regard.

"Only Maharashtra has remained ahead of UP with 22 per cent share in private investments but has left Gujarat (14 per cent) behind, however, these three states together account for over half of the total investments (52 per cent) attracted by real estate sector from private investors," highlighted the study titled 'Real estate investment: State-level analysis.'

Within UP, private players accounted for over 98 per cent share in total investments attracted by real estate sector. Of the total investments worth over ₹14 lakh crore attracted by real estate sector across India as of FY 2014-15, private and public investors accounted for a share of about 85 per cent and 15 per cent respectively, points out the study prepared by the Assocham Economic Research Bureau (AERB).

"Improving macro-economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the private players

ASSOCHAM REPORT

- The study report released on Monday says that UP has managed to increase its share from just 0.1 per cent to 16 per cent during the last decade in this regard.
- Only Maharashtra has remained ahead of UP with 22 per cent share in private investments but has left Gujarat (14 per cent) behind.
- However, these three states together account for over half

of the total investments (52 per cent) in real estate by private investors.

- Within UP, private players accounted for over 98 per cent share in total investments attracted by real estate sector.

➤ Improving macro-economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the private players over the year

DS RAWAT, secretary general, ASSOCHAM

secretary general of Assocham while releasing the findings of the chamber's study.

"With the union government liberalising foreign direct investment (FDI) rules in realty and construction sector, we are hopeful that it will lift the affordable housing space, revive steel, cement and other related sectors, rev up employment scenario and boost the GDP (gross domestic product) growth," said Mr Rawat.

Gujarat attracted seven per cent of the total real estate investments worth about Rs two lakh crore made by public sector across India and stayed behind Karnataka (38 per cent share) and Maharashtra (14.5 per cent share) in this regard.

real estate projects in India remained non-starter as of FY 2014-15, while over 86 per cent of real estate projects in UP remained stuck. Real estate projects stuck in UP are facing a delay of about 35 months on an average.

In its study, Assocham has suggested various measures to support real estate sector in India – passage of Real Estate Bill on priority basis thereby safeguarding consumers' interest; introduction of a single-window clearance system for all real estate projects by central and state governments; completing land records process and make it computerised and accord industry status to real estate sector.

86 pc of realty projects in UP get stuck

PIONEER NEWS SERVICE ■ LUCKNOW

UP has attracted about 16 per cent of the total investments worth over ₹12 lakh crore attracted by real estate sector from private investors (including both domestic and foreign) as of the financial year 2014-15 in India and has managed to increase its share from just 0.1 per cent to 16 per cent during the last decade in this regard, noted a recent study by the apex industry body, ASSOCHAM.

"Only Maharashtra has remained ahead of UP with a 22 per cent share in private investments but has left Gujarat (14 per cent) behind in this regard. However, these three states together account for over half of the total investments (52 per cent) attracted by the real estate sector from private investors," highlighted the study titled 'Real estate investment: State-level analysis,' conducted by the Associated Chambers of Commerce and Industry of India (ASSOCHAM) which was released on Monday.

Within UP, the private players accounted for over 98 per cent share in total investments attracted by the real estate sector.

Of the total investments worth over ₹14 lakh crore attracted by real estate sector across India as of FY 2014-15, private and public investors accounted for a share of about 85 per cent and 15 per cent respectively, highlighted the study prepared by the ASSOCHAM Economic Research Bureau (AERB).

"Improving macro economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the private players over the years," said DS Rawat, secretary general of ASSOCHAM while releasing the findings of the Chamber's study.

"With the Union Government liberalising foreign direct investment (FDI) rules in the realty and construction sector, we are hopeful that it will lift the affordable housing space, revive steel, cement and other related sectors, rev up employment scenario and boost the GDP (gross domestic product) growth," said Rawat.

Gujarat attracted seven per cent of the total real estate investments worth about Rs 2 lakh crore made by public sector across India and stayed behind Karnataka (38 per cent share) and

Real estate investments in UP have grown at a compounded annual growth rate (CAGR) of about 32 per cent during almost a decade (b/w 2005-06 and 2014-15), however the state remained behind Kerala (59 per cent growth) and Karnataka (40 per cent).

Over 75 per cent of the total real estate projects in India remained a non-starter as of FY 2014-15, while over 86 per cent of the real estate projects in UP remained stuck.

Real estate projects stuck in

UP are facing a delay of about 35 months on an average.

In its study, ASSOCHAM has suggested various measures to support the real estate sector in India – passage of Real Estate Bill on a priority basis thereby safeguarding consumers' interest; introduction of a single-window clearance system for all real estate projects by the Central and state governments; completing the land records process, making it computerised and according industry status to the real estate sector.

Gujarat gets 12.7% of India's investment in realty sector

State Is Ranked 3rd In Country, Says A Study

TIMES NEWS NETWORK

Ahmedabad: Gujarat has attracted around 12.7% of over Rs14.4 lakh crore investments, both private and public, in real estate sector in last one decade. However, 74% real estate projects in the state still remain under implementations due to delays.

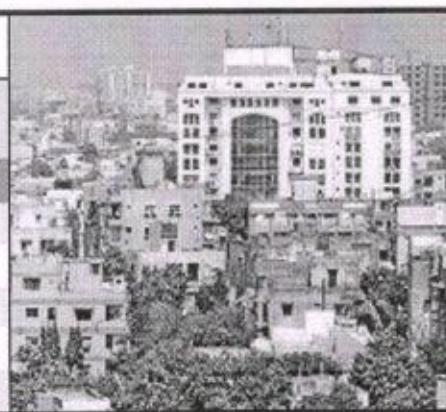
As per a study conducted by The Associated Chambers of Commerce and Industry of India (ASSOCHAM), Gujarat has witnessed investments worth Rs1.80 crore in the real estate sector since 2004-05 and private players account for 92% share of total investments attracted by real estate sector.

"Gujarat is however third in the country with Maharashtra and Uttar Pradesh ahead in attracting investments with a share of 20.9% (Rs. 3.0 lakh crore) 13.8% (Rs. 2.0 lakh crore), respectively. All the three states together account for over half of the

GROUND REALITY

State-wise share in real estate investment in 2014-15

State	Share (%)
➤ Maharashtra	20.9
➤ Uttar Pradesh	13.8
➤ Gujarat	12.7
➤ Karnataka	12.3
➤ Haryana	7.9

total investments attracted by real estate sector from private investors across the country," the study states.

Karnataka, Haryana and Telangana have drawn 12.3%, 7.9% and 6.1% share in total investments as on 2014-15.

Real estate investments in Gujarat have grown at a compounded annual growth rate (CAGR) of about 28% during the last decade — between 2005-06 and 2014-15 — However, the state is behind Kerala (59% growth), Karnataka (40%), UP (32%) and Rajasthan (29%).

"Improving macroeconomic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the

private players over the years," said Mr DS Rawat, secretary general of ASSOCHAM while releasing the findings of the study — Real estate investment: State-level analysis.

Over 75% of the total real estate projects till 2014-15 in India remained stuck, while about 74% of real estate projects in Gujarat face a maximum delay of 38 months.

"Liberalization of foreign direct investment (FDI) rules in the real estate and construction sectors by the union government has made us hopeful that this move will lift the affordable housing space, revive steel, cement and other related sectors, rev up employment scenario and boost the GDP (gross domestic product) growth," said Rawat.

Over 70% realty projects in Gujarat face delay: Assocham

BS REPORTER

Ahmedabad, 23 November

The slowdown in realty market and almost stagnant sales saw 74 per cent of real estate projects in Gujarat remaining stuck in the financial year 2014-15, stated a recent study by the Associated Chambers of Commerce and Industry of India (Assocham). It mirrored the national trend where over 75 per cent of the real estate projects in India remained non-starter as of financial year 2014-15.

According to the study, which was titled 'Real estate investment: State-level analysis', real estate projects stuck in Gujarat are facing maximum delay of about 38 months.

However, the sector continued to attract investments from private investors. "Gujarat has attracted about 14 per cent of the total invest-

ments worth over ₹1,200,000 crore attracted by real estate sector from private investors (including both domestic and foreign) as of FY 2014-15 and has managed to increase its share by about 10 per cent during the last decade in this regard," the study stated.

In comparison, the states of Maharashtra and Uttar Pradesh (UP) remained ahead of Gujarat with 22 per cent and 16 per cent share respectively in private investments even as the three states together accounted for over half of the total investments attracted by real estate sector from private investors.

While UP has managed to increase its share in investments made by private players in real estate sector from 0.1 per cent in financial year (FY) 2004-05 to 16 per cent in FY 2014-15, however, share of Maharashtra in this regard

has decreased from 25.5 per cent to 22 per cent.

Within Gujarat, private players accounted for 92 per cent share in total investments attracted by real estate sector.

Of the total investments worth over ₹14 lakh crore attracted by real estate sector across India in FY 2014-15, private and public investors accounted for a share of about 85 per cent and 15 per cent respectively, highlighted the study prepared by the Assocham Economic Research Bureau (AERB).

"Improving macro-economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured the private players over the years," said D S Rawat, secretary general of Assocham.

Guj, Maha, UP get major chunk of pvt realty investment

Share of private investment in Guj went up by about 10% last decade

Lucknow: Maharashtra, Uttar Pradesh and Gujarat together make up for over half of the total investments worth more than Rs12 lakh crore in the realty sector from private players - domestic and foreign.

"UP has managed to increase its share in private investments in real estate sector to 16% in 2014-15, from 0.1% in 2004-05," an Assocham report said.

The report titled 'Real estate investment: State-level analysis' by the Assocham said the share of private investment in the realty sector in Gujarat went up by about 10% last decade.

In the case of Maharashtra, it has slipped to 22% in 2014-15, from 25.5% in 2004-05.

Within states, private players accounted for over 98% of total investments by the real estate sector in UP whereas it stood at 92% for Gujarat and 89.5% for Maharashtra. Of the total investments worth over Rs14 lakh crore in 2014-15, private and public investors chipped in with about 85% and 15%.

-PTI

PUBLIC SECTOR

He said Karnataka alone received over 38% of the total investments made by the public sector across India, followed by Maharashtra at 14.5% and Gujarat at 7%.

HALTED PROJECTS

Over 75% of the total real estate projects in India remained non-starter as of 2014-15 while a whopping 99% in Andhra Pradesh remained stuck due to various issues.

E Improving macro-economic conditions, enabling policy environment, recovering demand, attractive valuations and increasing capital requirements of the real estate sector have lured private players over the years."

DS RAWAT, secretary general, Assocham

Assocham Concern

The Assocham is of the view that India and the European Union are unlikely to conclude the free trade agreement negotiations in the "near future" given a complex nature of the the 28-nation bloc and its vast internal issues. The industry body said that as negotiations for a broad-based Bilateral Trade and Investment Agreement (BTIA) with the European Union (EU) are heading "nowhere", India should press for a separate free trade agreement with Britain. "It would be much easier to negotiate and finalise a deal with Britain, which also needs a vast Indian market for reviving its economy.

According to it, impetus for FTA with the UK should be

given right away during Prime Minister Narendra Modi's ongoing visit to the UK. Protracted negotiations with the EU on the trade opening pact are causing India a great opportunity cost. Further with global slowdown hitting our exports, India needs easier market access in major markets without much delay. "So, why not have an independent FTA with the UK. Given the vibrancy of the British economy and a growth potential in India, the two can work together for mutual benefit in the areas of high technology, financial services, education, health, IT, textiles, urban infrastructure and defence," the body felt. Expressing disappoint-

ment and concern over the EU banning sale of around 700 pharma products clinically tested by GVK Biosciences, India had in August deferred the talks with the EU on the proposed free trade agreement.

रीयल्टी क्षेत्र में आधे से ज्यादा निजी निवेश उप्र, गुजरात और महाराष्ट्र में : एसोचैम

लखनऊ, 23 नवंबर (भाषा)। देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों द्वारा निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लंबी छलांग लगाई है और देश में पिछले एक दशक के दौरान इस क्षेत्र में आकर्षित किए गए 12 लाख करोड़ रुपए से ज्यादा के निवेश में इन दोनों राज्यों और महाराष्ट्र का योगदान 50 फीसद से ज्यादा है।

प्रमुख उद्योग मंडल 'एसोचैम' के ताजा अध्ययन 'रीयल एस्टेट निवेश : राज्य स्तरीय विश्लेषण' के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 फीसद से 16 फीसद हो गयी है। इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 फीसद का उछाल दर्ज किया है।

अध्ययन के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आयी है। वर्ष 2004-05 में जहां इसकी

हिस्सेदारी 25.5 फीसद थी, वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 फीसद ही रहा।

एसोचैम के महासचिव डीएस रावत ने रिपोर्ट के हवाले से बताया कि उत्तर प्रदेश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की 98 फीसद हिस्सेदारी है। उसके बाद गुजरात (92) फीसद और महाराष्ट्र (89.5) फीसद की बारी आती है। उन्होंने बताया कि एसोचैम के आर्थिक अनुसंधान ब्यूरो की यह अध्ययन रिपोर्ट कहती है कि वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 तक पूरे देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में आकर्षित कुल 14 लाख करोड़ रुपए के निवेश में निजी क्षेत्र की 85 फीसद और सार्वजनिक क्षेत्र की 15 फीसद हिस्सेदारी रही है।

रावत ने बताया कि व्यापक आर्थिक स्थितियों में सुधार, नीतिसंगत माहौल बनने, मांग की समुचित पूर्ति, आकर्षक मूल्यांकन और पूंजी आवश्यकताओं में बढ़ोत्तरी होने से निजी पक्षों का रीयल एस्टेट क्षेत्र के प्रति आकर्षण बढ़ा है।

उन्होंने कहा कि केंद्र सरकार द्वारा रीयल्टी और निर्माण क्षेत्र में प्रत्यक्ष विदेशी निवेश (एफडीआई) संबंधी नियमों में रियायत दिए जाने के बाद हमें उम्मीद है कि इससे आवासों के निर्माण में बढ़ोतरी होगी, जिसके परिणामस्वरूप स्टील, सीमेंट और संबंधित अन्य उत्पादन क्षेत्रों को भी फायदा होगा। साथ ही रोजगार के अवसर बढ़ने के अलावा सकल घरेलू उत्पाद पर भी सकारात्मक असर पड़ेगा। एसोचैम ने अपने अध्ययन में देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र को आगे बढ़ाने के लिए कई सुझाव दिए हैं।

उद्योग मंडल का कहना है कि सरकार 'रीयल एस्टेट विधेयक' को प्राथमिकता के आधार पर संसद में पारित कराये ताकि उपभोक्ताओं के हितों की रक्षा हो सके। इसके अलावा केन्द्र तथा राज्य सरकारों द्वारा रीयल एस्टेट से सम्बन्धित परियोजनाओं की मंजूरी के लिये एकल खिड़की प्रणाली लागू की जाए। साथ ही भूलेख प्रक्रिया को पूरा करके उसे कंप्यूटरीकृत किया जाए।

निजी निवेश में यूपी गुजरात का दबदबा

लखनऊ (भाषा)। देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों द्वारा निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लम्बी छलांग लगाई है। देश में पिछले एक दशक के दौरान इस क्षेत्र में आकर्षित किए गए 12 लाख करोड़ रुपये से

ज्यादा के निवेश में इन दोनों राज्यों तथा महाराष्ट्र का योगदान 50 फीसद से अधिक है।

एसोचैम के ताजा अध्ययन 'रीयल एस्टेट निवेश : राज्य स्तरीय विश्लेषण' के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 से 16 फीसद हो गई है। इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 फीसद का उछाल दर्ज किया है।

रिपोर्ट के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आई है। वर्ष 2004-05 में जहां इसकी हिस्सेदारी 25.5 फीसद थी, वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 फीसद ही रहा। एसोचैम के महासचिव डीएस रावत ने रिपोर्ट के हवाले से

बताया कि उत्तर प्रदेश के रीयल्टी क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की 98 फीसद हिस्सेदारी है। उसके बाद गुजरात (92) तथा महाराष्ट्र (89.5) फीसद की बारी आती है।

उन्होंने बताया कि एसोचैम के आर्थिक

रीयल्टी सेक्टर

■ देश में पिछले एक दशक में आया 12 लाख करोड़ रुपये का निवेश

■ इस मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लगाई लंबी छलांग

■ कुल निवेश में से 50 फीसद से ज्यादा की राशि आकर्षित करने में सफल रहे ये दोनों राज्य

अनुसंधान ब्यूरो की यह अध्ययन रिपोर्ट कहती है कि वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 तक पूरे देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में आकर्षित कुल 14 लाख करोड़ रुपये के निवेश में निजी क्षेत्र की 85 फीसद तथा सार्वजनिक क्षेत्र की 15 फीसद हिस्सेदारी रही है। रावत ने बताया कि व्यापक आर्थिक स्थितियों में सुधार, नीतिसंगत माहौल बनने, मांग की समुचित पूर्ति, आकर्षक मूल्यांकन तथा पूंजी आवश्यकताओं में बढ़ोतरी होने से निजी पक्षों का रीयल एस्टेट क्षेत्र के प्रति आकर्षण बढ़ा है।

उन्होंने कहा कि केन्द्र सरकार द्वारा रीयल्टी तथा निर्माण क्षेत्र में प्रत्यक्ष विदेशी

निवेश (एफडीआई) संबंधी नियमों में रियायत दिए जाने के बाद हमें उम्मीद है कि इससे आवासों के निर्माण में बढ़ोतरी होगी, जिसके परिणामस्वरूप स्टील, सीमेंट तथा संबंधित अन्य उत्पादन क्षेत्रों को भी फायदा होगा।

रीयल्टी क्षेत्र में आधे से ज्यादा निजी निवेश उ. प्र., गुजरात और महाराष्ट्र में : एसोचैम

लखनऊ। देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों द्वारा निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लम्बी छलांग लगाई है और देश में पिछले एक दशक के दौरान इस क्षेत्र में आकर्षित किए गए 12 लाख करोड़ रूपए से ज्यादा के निवेश में इन दोनों राज्यों तथा महाराष्ट्र का योगदान 50 फीसद से अधिक है। प्रमुख उद्योग मण्डल 'एसोचैम' के ताजा अध्ययन 'रीयल एस्टेट निवेश राज्य स्तरीय विश्लेषण' के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 प्रतिशत से 16 फीसद हो गई है। इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 प्रतिशत का उछाल दर्ज किया है। अध्ययन के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आई है। वर्ष

2004-05 में जहां इसकी हिस्सेदारी 25.5 प्रतिशत थी, वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 प्रतिशत ही रहा। एसोचैम के महासचिव डी. एम. रावत ने रिपोर्ट के हवाले से बताया कि उत्तर प्रदेश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की 98 प्रतिशत हिस्सेदारी है। उसके बाद गुजरात (92) प्रतिशत तथा महाराष्ट्र (89 . 5) फीसद की बारी आती है। उन्होंने बताया कि एसोचैम के आर्थिक अनुसंधान ब्यूरो की यह अध्ययन रिपोर्ट कहती है कि वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 तक पूरे देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में आकर्षित कुल 14 लाख करोड़ रूपए के निवेश में निजी क्षेत्र की 85 प्रतिशत तथा सार्वजनिक क्षेत्र की 15 फीसद हिस्सेदारी रही है। रावत ने बताया कि व्यापक आर्थिक स्थितियों में सुधार, नीतिसंगत माहौल बनने, मांग की समुचित पूर्ति, आकर्षक

मूल्यांकन तथा पूंजी आवश्यकताओं में बढ़ोतरी होने से निजी पक्षों का रीयल एस्टेट क्षेत्र के प्रति आकर्षण बढ़ा है। उन्होंने कहा कि केन्द्र सरकार द्वारा रीयल्टी तथा निर्माण क्षेत्र में प्रत्यक्ष विदेशी निवेश (एफडीआई) सम्बन्धी नियमों में रियायत दिए जाने के बाद हमें उम्मीद है कि इससे आवासों के निर्माण में बढ़ोतरी होगी, जिसके परिणामस्वरूप स्टील, सीमेंट तथा सम्बन्धित अन्य उत्पादन क्षेत्रों को भी फायदा होगा। साथ ही रोजगार के अवसर बढ़ने के अलावा सकल घरेलू उत्पाद पर भी सकारात्मक असर पड़ेगा। एसोचैम ने अपने अध्ययन में देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र को आगे बढ़ाने के लिए कई सुझाव दिए हैं। उद्योग मण्डल का कहना है कि सरकार 'रीयल एस्टेट विधेयक' को प्राथमिकता के आधार पर संसद में पारित कराए ताकि उपभोक्ताओं के हितों की रक्षा हो सके।

रियल्टी निवेशकों को भाया यूपी, एमपी और महाराष्ट्र

बीएस संवाददाता
मुंबई, 23 नवंबर

रियल एस्टेट क्षेत्र भले ही मंदी की मार झेल रहा हो लेकिन छोटे और सस्ते घरों की मांग में कोई कमी नहीं है। कम आय वाले वर्ग और पिछड़े राज्यों में रियल्टी पर मंदी का कोई असर नहीं दिख रहा है। बेहतर मांग की वजह से उत्तर प्रदेश और मध्य प्रदेश जैसे राज्य निवेशकों की पहली पसंद बन गए हैं। कम आय वाले लोगों को कर्ज मुहैया कराने वाली आधार हाउसिंग फाइनेंस ने 90 फीसदी निवेश इन्ही राज्यों में किया है।

उत्तर प्रदेश जैसे राज्य इस समय निजी निवेशकों की पहली पसंद बन रही हैं। हाउसिंग और रियल एस्टेट को कर्ज मुहैया कराने वाली कंपनियों का कहना है कि अब रियल एस्टेट में आय कम हुई है और कीमतें भी बढ़ने की उम्मीद नहीं है। इसके कारण निवेशक रियल एस्टेट से दूरी बना रहे हैं जबकि वास्तविक खरीदारों के बीच मांग बढ़ी है।

आधार हाउसिंग फाइनेंस के सीईओ देव शंकर त्रिपाठी ने कहा कि बाजार में निवेशक नहीं वास्तविक खरीदारों का जमाना है। यही वजह है कि बड़े शहरों में मांग कमजोर है

जबकि छोटे शहरों और सस्ते घरों की मांग बरकरार है। छोटे आकार और सस्ते घरों की मांग होने के कारण अब बड़े बिल्डर भी इस वर्ग में आ रहे हैं जिसका फायदा ग्राहकों को मिल रहा है।

प्रमुख उद्योग मंडल एसोचैम के ताजा अध्ययन के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रियल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 फीसदी से 16 फीसदी हो गई है। इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 प्रतिशत का उछाल दर्ज किया है।

अध्ययन के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आई है। वर्ष 2004-05 में जहां इसकी हिस्सेदारी 25.5 प्रतिशत थी। वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 प्रतिशत ही रहा। एसोचैम के महासचिव डी एस रावत ने रिपोर्ट के हवाले से बताया कि उत्तर प्रदेश में रियल एस्टेट क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की हिस्सेदारी 98 फीसदी है जबकि गुजरात 92 फीसदी और महाराष्ट्र 89.5 फीसदी है।

रियल
एस्टेट

रीयल्टी क्षेत्र में आधे से ज्यादा निजी निवेश यूपी, गुजरात, महाराष्ट्र में

भाषा

लखनऊ। देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों द्वारा निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लम्बी छलांग लगाई है और देश में पिछले एक दशक के दौरान इस क्षेत्र में आकर्षित किए गए 12 लाख करोड़ रुपए से ज्यादा के निवेश में इन दोनों राज्यों तथा महाराष्ट्र का योगदान 50 फीसद से अधिक है।

प्रमुख उद्योग मंडल 'एसोचैम' के ताजा अध्ययन 'रीयल एस्टेट निवेश : राज्य स्तरीय विश्लेषण' के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 प्रतिशत से 16 फीसद हो गई है।

इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 प्रतिशत का उछाल दर्ज किया है।

अध्ययन के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आई है। वर्ष 2004-05 में जहां इसकी हिस्सेदारी 25.5 प्रतिशत थी, वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 प्रतिशत ही रहा।

एसोचैम के महासचिव डी. एस. रावत ने रिपोर्ट के हवाले से बताया कि उत्तर प्रदेश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की 98 प्रतिशत हिस्सेदारी है। उसके बाद गुजरात (92) प्रतिशत तथा महाराष्ट्र (89.5) फीसद की बारी आती है।

उन्होंने बताया कि एसोचैम के आर्थिक अनुसंधान ब्यूरो की यह अध्ययन रिपोर्ट कहती है कि वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 तक पूरे देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में आकर्षित कुल 14 लाख करोड़ रुपए के निवेश में निजी क्षेत्र की 85 प्रतिशत तथा सार्वजनिक क्षेत्र की 15 फीसद हिस्सेदारी रही है। ■

रीयल्टी क्षेत्र में आधे से ज्यादा निजी निवेश उग्र, गुजरात व महाराष्ट्र में

लखनऊ, (भाषा)। देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों द्वारा निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश और गुजरात ने लम्बी छलांग लगायी है और देश में पिछले एक दशक के दौरान इस क्षेत्र में आकर्षित किये गये 12 लाख करोड़ रुपये से ज्यादा के निवेश में इन दोनों राज्यों तथा महाराष्ट्र का योगदान 50 फीसद से अधिक है। प्रमुख उद्योग मण्डल 'एसोचैम' के ताजा अध्ययन 'रीयल एस्टेट निवेश : राज्य स्तरीय विश्लेषण' के मुताबिक वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 के बीच रीयल एस्टेट क्षेत्र में निजी पक्षों के निवेश के मामले में उत्तर प्रदेश की हिस्सेदारी 0.1 प्रतिशत से 16 फीसद हो गयी है। इसके अलावा गुजरात ने भी पिछले एक दशक में इस क्षेत्र में निजी निवेश के मामले में 10 प्रतिशत का उछाल दर्ज किया है। अध्ययन के मुताबिक पिछले एक दशक में निजी निवेश के मामले में महाराष्ट्र के प्रदर्शन में गिरावट आयी है। वर्ष 2004-05 में जहां इसकी हिस्सेदारी 25.5 प्रतिशत थी, वहीं वित्त वर्ष 2014-15 में इसका योगदान 22 प्रतिशत ही रहा। एसोचैम के महासचिव डी. एस. रावत ने रिपोर्ट के हवाले से बताया कि

उत्तर प्रदेश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में कुल आकर्षित निवेश में निजी पक्षों की 98 प्रतिशत हिस्सेदारी है। उसके बाद गुजरात :92: प्रतिशत तथा महाराष्ट्र :89: 5: फीसद की बारी आती है। उन्होंने बताया कि एसोचैम के आर्थिक अनुसंधान ब्यूरो की यह अध्ययन रिपोर्ट कहती है कि वित्त वर्ष 2004-05 से 2014-15 तक पूरे देश में रीयल एस्टेट क्षेत्र में आकर्षित कुल 14 लाख करोड़ रुपये के निवेश में निजी क्षेत्र की 85 प्रतिशत तथा सार्वजनिक क्षेत्र की 15 फीसद हिस्सेदारी रही है। रावत ने बताया कि व्यापक आर्थिक स्थितियों में सुधार, नीतिसंगत माहौल बनने, मांग की समुचित पूर्ति, आकर्षक मूल्यांकन तथा पूंजी आवश्यकताओं में बढ़ोतरी होने से निजी पक्षों का रीयल एस्टेट क्षेत्र के प्रति आकर्षण बढ़ा है। उन्होंने कहा कि केन्द्र सरकार द्वारा रीयल्टी तथा निर्माण क्षेत्र में प्रत्यक्ष विदेशी निवेश :एफडीआई: सम्बन्धी नियमों में रियायत दिये जाने के बाद हमें उम्मीद है कि इससे आवासों के निर्माण में बढ़ोतरी होगी, जिसके परिणामस्वरूप स्टील, सीमेंट तथा सम्बन्धित अन्य उत्पादन क्षेत्रों को भी फायदा होगा।

रीयल इस्टेट निवेश में यूपी, गुजरात आगे

देश में कुल हुए 12 लाख करोड़ के निवेश का पचास प्रतिशत इन दोनों राज्यों में ही हुआ।

लखनऊ ■ वार्ता

उत्तर प्रदेश और गुजरात रीयल इस्टेट में हुए निजी निवेश में सबसे आगे हैं और देश में कुल हुए 12 लाख करोड़ के निवेश का पचास प्रतिशत इन दोनों राज्यों में ही हुआ।

भारत में उद्योग और व्यापार की अग्रणी संस्था एसोचेम की ताजा रिपोर्ट के अनुसार रीयल इस्टेट में उत्तर प्रदेश में निवेश में तेजी से उछाल आया है। उत्तर प्रदेश में इस सेक्टर में देशी के साथ विदेशी निवेशक भी पैसा लगा रहे हैं। वित्तीय वर्ष 2004-05 में उत्तर प्रदेश में मात्र शून्य दशमलव एक प्रतिशत ही निवेश हुआ था जो 2014-15 में बढ़कर

सोलह प्रतिशत हो गया।

दस साल में इतना ज्यादा निवेश अन्य किसी राज्य में नहीं हुआ। गुजरात की ओर भी निजी निवेशक आकर्षित रहे। गुजरात में रीयल इस्टेट में दस साल में दस प्रतिशत की वृद्धि हुई। एसोचेम ने रीयल इस्टेट इन्वेस्टमेंट स्टेट लेवल एनालिसिस सर्वे में इसका खुलासा किया। हालांकि महाराष्ट्र में रीयल इस्टेट निवेश में खासी गिरावट आई। मुंबई जैसी औद्योगिक नगरी होने के बावजूद निजी निवेशक उस राज्य की ओर आकर्षित नहीं हुए। वित्तीय वर्ष 2004-05 में महाराष्ट्र में निजी निवेश 25.5 प्रतिशत था जो 2014-15 में घटकर 22 प्रतिशत रह गया। रीयल इस्टेट में उत्तर प्रदेश में निजी निवेशकों ने 98 प्रतिशत, गुजरात में 92 प्रतिशत तथा महाराष्ट्र में 89.5 प्रतिशत निवेश किया। मतलब उत्तर प्रदेश में सरकारी निवेश दो प्रतिशत, गुजरात में आठ प्रतिशत तथा महाराष्ट्र में 10.5 प्रतिशत हो सका। एसोचेम के आर्थिक

सर्वेक्षण ब्यूरो के अनुसार वित्तीय वर्ष 2014-15 में पूरे देश में रीयल इस्टेट में निजी निवेश 85 प्रतिशत तथा सरकारी निवेश 15 प्रतिशत था।

एसोचेम के महासचिव डी एस रावत के अनुसार पर्यावरण नीति, आर्थिक हालात, जमीन और मकानों की मांग ने निजी निवेशकों को इस उद्योग में निवेश के लिए आकर्षित किया। एसोचेम के अनुसार केंद्र सरकार की उदारवादी नीति, सीधा विदेशी निवेश के कारण भी रीयल इस्टेट में निवेश में तेजी आई। इसके अलावा इस्पात और सीमेंट क्षेत्र में निवेश में भी तेजी आई है। कर्नाटक सबसे आगे रहा। उस राज्य में 38 प्रतिशत निवेश हुआ। महाराष्ट्र 14.5 प्रतिशत निवेश के साथ दूसरे तथा गुजरात आठ प्रतिशत के साथ तीसरे स्थान पर रहे। जम्मू कश्मीर में कुल रीयल इस्टेट में हुये निवेश में सार्वजनिक क्षेत्र की हिस्सेदारी 99 प्रतिशत रही जबकि एक प्रतिशत ही निजी निवेश हुआ।

एसोचैम की रिपोर्ट : निजी क्षेत्र के लिए बेहतर हो रहा निवेश का माहौल

रियल स्टेट इन्वेस्टमेंट में यूपी नंबर टू

देश भर में कुल निवेश का 98 फीसदी निजी क्षेत्र से आया

अमर उजाला ब्यूरो

लखनऊ। रियल स्टेट इन्वेस्टमेंट में यूपी देश भर में नंबर दो हो गया है। दरअसल, यहां रियल स्टेट सेक्टर में निजी क्षेत्रों से भारी निवेश हो रहा है। वित्तीय वर्ष 2014-15 में देश के रियल स्टेट सेक्टर में निजी निवेशकों ने 12 लाख करोड़ रुपये का निवेश किया है, जिसमें करीब दो लाख करोड़ रुपये यानी करीब 16 फीसदी यूपी में किया गया है। एसोसिएटेड

वैबर्स ऑफ कॉमर्स एंड इंडस्ट्री ऑफ इंडिया (एसोचैम) की स्टडी रिपोर्ट 'रियल स्टेट इन्वेस्टमेंट : स्टेट लेवल एनालिसिस' में यह दावा किया गया है।

कुल निवेश के मामले में यूपी से आगे सिर्फ महाराष्ट्र रहा, जहां कुल निवेश का 22 प्रतिशत हिस्सा गया है। तीसरे नंबर पर गुजरात है, जहां कुल निवेश का 14 फीसदी हिस्सा गया है। इस तरह इन तीनों राज्यों ने देश भर में रियल स्टेट

यूपी में एक दशक में 32 फीसदी वृद्धि

वित्तीय वर्ष 2004-05 से वर्ष 2014-15 के बीच यूपी में रियल स्टेट सेक्टर में निवेश में 32 फीसदी वृद्धि हुई है, जो देश में तीसरी सर्वाधिक है। उससे आगे 59 प्रतिशत के साथ केरल और 40 प्रतिशत के साथ कर्नाटक रहे।

सेक्टर में हुए कुल निवेश का 52 प्रतिशत निवेश किया गया है।

एसोचैम की इकोनॉमिक रिसर्च ब्यूरो के इस रिपोर्ट के मुताबिक यूपी में रियल स्टेट सेक्टर में हुए कुल

निवेश का 98 फीसदी निजी क्षेत्रों द्वारा किया गया है। देश के रियल स्टेट सेक्टर में कुल 14 लाख करोड़ रुपये का निवेश हुआ है, जिसमें से 85 फीसदी निजी सेक्टर से आया है।

पर, प्रोजेक्ट में 35 महीने की औसत देरी

वित्तीय वर्ष 2014-15 में देश भर में जहां 75 फीसदी प्रोजेक्ट अटके रहे, तो वहीं यूपी में यह आंकड़ा 86 फीसदी रहा। यह हरियाणा के बाद सर्वाधिक था। यूपी में रियल स्टेट प्रोजेक्ट शुरू होगा तो उसे पूरा होने में निर्धारित समय से औसतन 35 महीने की देरी हो जाएगी।

रियल स्टेट बिल लागू हो तो बने बात

स्थितियों को सुधारने के लिए एसोचैम ने सुझाव दिया है कि सरकार जल्द से जल्द रियल स्टेट बिल को लागू करे। साथ ही सिंगल विंडो यतीयरेंस सिस्टम शुरू करने के साथ ही जमीनों के दस्तावेज का कंप्यूटरीकरण जल्द पूरा किया जाए।

एफडीआई के कानूनों में ढील से बढ़ रहा निवेश

जैसे-जैसे केंद्र सरकार प्रत्यक्ष विदेशी निवेश (एफडीआई) पर बने कानूनों में ढील दे रही है, निवेश बढ़ रहा है। इससे रियल स्टेट और निर्माण सेक्टर में सस्ते घर देने के प्रयासों को बढ़ावा मिल रहा है। साथ ही स्टील, सीमेंट व अन्य उद्योगों को भी राहत मिल रही है। यह रोजगार और जीडीपी को भी बढ़ावा दे रहा है। -डीएस रावत, महासचिव, एसोचैम

રિયાલ્ટીમાં ખાનગી રોકાણમાં ગુજરાત ત્રીજા ક્રમે

ભાસ્કર ન્યૂઝ, અમદાવાદ

ગુજરાતમાં રિયલ એસ્ટેટમાં ખાનગી રોકાણકારોનો 92 ટકા હિસ્સો

રિયાલ્ટી સેક્ટરમાં ખાનગી રોકાણનો પ્રવાહ સતત વધી રહ્યો છે. દેશના રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરના ટોચના રાજ્યોમાં મહારાષ્ટ્ર-ઉત્તરપ્રદેશ બાદ ગુજરાતનો સમાવેશ થાય છે. એસોચેમ દ્વારા તાજેતરમાં કરવામાં આવેલા સર્વે મુજબ ગુજરાતમાં સરેરાશ 12 લાખ કરોડ જેટલું ખાનગી મૂડી રોકાણ આકર્ષવામાં આવ્યું છે.

જે દેશના કુલ રોકાણમાં લગભગ રોકાણના 14 ટકા હિસ્સો ધરાવે છે. 14 ટકા રોકાણમાં લોકલ અને વિદેશી રોકાણનો સમાવેશ થઈ જાય છે. ગુજરાત રાજ્યમાં હજુ સ્થાનિક રોકાણમાં રોકાણકારોનો ઠંડો પ્રતિસાદ મળી રહ્યો છે જેની સામે વિદેશી રોકાણકારોનો ઉત્સાહ હજુ જળવાઈ રહ્યો છે.

રિયલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ સ્ટેટ લેવલ એનાલીસીસમાં દર્શાવ્યા મુજબ ગુજરાતની તુલનાએ મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તરપ્રદેશ ટોપ પર રહ્યાં છે. મહારાષ્ટ્ર 22 ટકા સાથે પહેલા ક્રમે જ્યારે ઉત્તરપ્રદેશ 16 ટકા સાથે બીજું સ્થાન ધરાવે છે.

ગુજરાતમાં રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરમાં થતા રોકાણમાં ખાનગી રોકાણકારોનો હિસ્સો 92 ટકા રહ્યો છે તેમ એસોચેમના સેક્ટરી જનરલ ડી એસ રાવતે જણાવ્યું હતું. 2014-15 દરમિયાન કુલ નોંધાયેલા 14 લાખ કરોડના રોકાણમાં ખાનગી અને જાહેર સેક્ટરની હિસ્સેદારી 85 અને 15 ટકા રહેલી છે. સરકારની પ્રોત્સાહક નીતિઓ, સુપરતી આર્થિક સ્થિતિ, વધતી માગ અને ઉત્તમ નફાકારકતાના કારણે આ સેક્ટરમાં ખાનગી રોકાણકારોનો ઉત્સાહ વધ્યો છે. ગુજરાતમાં વિદેશી રોકાણ એસએમઈ સેક્ટરમાં વધી રહ્યું હોવાનો સપોર્ટ પણ આ સેક્ટરને પુરતો મળી રહ્યો છે.

આ ત્રણ રાજ્યોનું કુલ મૂડી રોકાણ સરેરાશ 50 ટકા જેટલું રહ્યું છે. આવા સંજોગોમાં રિયાલ્ટી સેક્ટરમાં રોકાણ માટે આ ત્રણ રાજ્યો આગળ પડતા છે. ઉત્તરપ્રદેશ 2004-05માં આ સેક્ટરમાં ખાનગી હિસ્સેદારી માત્ર 0.1 ટકા ધરાવતું હતું જે 2014-15માં વધીને 16 ટકાને આંબી ગયું છે. જ્યારે મહારાષ્ટ્ર 22.5 ટકા ધરાવતું હતું જેમાં નજીવો ઘટાડો થઈને 22 ટકા રહ્યું છે.

ગુજરાતની વાત કરીએ તો આ સેક્ટરમાં ખાનગી રોકાણકારો 92 ટકા જેટલી હિસ્સેદારી ધરાવે છે. કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા રિયાલ્ટી અને કન્સ્ટ્રક્શન સેક્ટરે એકીઠાઈમાં કરેલ સુધારાઓને કારણે આ સેક્ટરમાં પોષણક્ષમ મકાનો,

સ્ટીલ, સિમેન્ટ તેમજ આ સેક્ટર સાથે જોડાયેલા અન્ય સેક્ટરોમાં તેજની શક્યતા છે. આના પરિણામે રોજગારી અને જીડીપીમાં પણ વૃદ્ધિ જોવા મળશે. ગુજરાતમાં રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરમાં 2 લાખ કરોડ એટલે કે 7 ટકા જેટલી ખાનગી હિસ્સો ધરાવે છે.

જ્યારે કર્ણાટક 38 ટકા અને મહારાષ્ટ્ર 14.5 ટકા બાદ ત્રીજા સ્થાને છે. રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટર માટે હજુ કેટલાક ચોક્કસ માપદંડો હોવા જોઈએ જેમકે રિયલ એસ્ટેટ બીલને સત્વરે પાસ કરવું, સિંગલ વિન્ડો સિસ્ટમ લાગુ કરવી, જમીન નોંધણી ઝડપી અને કોમ્પ્યુટરાઈઝ કરવી જોઈએ જેનાથી સેક્ટરનો વિકાસ થાય.

गुजरात में टी.पी.एल. असेट्स क्षेत्र में 14 प्रतिशत नीजि निवेश

अहमदाबाद 23 नवम्बर। 74 प्रतिशत जितने टी.पी.एल. असेट्स के प्रोजेक्ट गुजरात में अटक गए हैं। जो सामान्यतः 3 वर्ष पूर्व पूर्ण हो जाना चाहिए था। गुजरात द्वारा लगभग 1.2 लाख करोड़ जिन नीजि पूंजी निवेश आकर्षित किए गए हैं। जो लगभग कुल निवेश का 1.4 प्रतिशत जितना होता है। जिसमें लोकल और विदेशी निवेश का समावेश होता है। 4 असेट्स क्षेत्रों में असेट्स और कॉमर्स एन्ड इन्डस्ट्री ऑफ इंडिया (अपसोचम) द्वारा हाल ही में शुरू किए अध्ययन टी.पी.एल. असेट्स इन्वेस्टमेंट - स्टेट लेवल अनालिसिस में दर्शाए अनुसार गुजरात को अपेक्षा महाराष्ट्र और उत्तरप्रदेश के बाद 22 प्रतिशत और 16 प्रतिशत के पूंजी निवेश के साथ प्रथम और द्वितीय क्रमों के प्राप्त हैं। इस प्रकार से इन तीनों राज्य साथ मिलकर टी.पी.एल. असेट्स क्षेत्र में कुल पूंजी निवेश के 50 प्रतिशत से अधिक हिस्सा प्राप्त है। उत्तरप्रदेश 2004-05 के दौरान टी.पी.एल. असेट्स क्षेत्र में नीजि हिस्सेदारी मात्र 0.1 प्रतिशत प्राप्त था। जो 2014-15 तक बढ़कर 1.6 प्रतिशत जितना हो गया है। जबकि महाराष्ट्र 2.2-5 प्रतिशत जितना हिस्सावारी प्राप्त है। इस संबंध में डी.एस. रावत सेक्रेटरी जनरल, अपसोचम का कहना है कि अपसोचम इकोनॉमिक रीसर्च के अध्ययन में बताए अनुसार वर्ष 2014-15 के दौरान कुल वर्ज 1.4 लाख करोड़ के निवेश में नीजि और सार्वजनिक क्षेत्र की हिस्सेदारी क्रमशः 85 प्रतिशत और 15 प्रतिशत है। सरकारी जारही आर्थिक स्थिति, सरकार की प्रोत्साहन नीति, नफाकारकता के कारण इस क्षेत्र में नीजि निवेशकों का उत्साह बढ़ा है। हाल ही में केन्द्र सरकार द्वारा टी.पी.एल. कन्स्ट्रक्शन क्षेत्र में एक डीआई में किए गए सुधार के कारण पोषणक्षम मकान, स्टील, सिमेंट और इस क्षेत्र में जुड़े अन्य क्षेत्रों में तेजी देखने को संभावना है। जिससे राजगारी और जीडीपी में ऐसी वृद्धि देखने को मिलेगी। गुजरात टी.पी.एल. असेट्स क्षेत्र में 2 लाख करोड़ वर्ज 7 प्रतिशत जितने नीजि क्षेत्र की हिस्सेदारी प्राप्त है, जो कर्णाटक 38 प्रतिशत और महाराष्ट्र 14.5 प्रतिशत के बाद तीसरे क्रम में है। पिछले एक दशक के दौरान गुजरात में टी.पी.एल. असेट्स क्षेत्र में सीएवीआर में 28 प्रतिशत जितनी वृद्धि दर्ज की गई है। जबकि केरला 59 प्रतिशत, कर्णाटक 40 प्रतिशत और गुड़ी और राजस्थान 29 प्रतिशत वृद्धि प्राप्त है। वर्ष 2014-15 के दौरान गुजरात में घोषित किए गए टी.पी.एल. असेट्स के प्रोजेक्ट्स अब तक शुरू नहीं किए गए हैं। जबकि पूर्व के शुरू किए गए 74 प्रतिशत जितने प्रोजेक्ट्स नियत समय की अपेक्षा पिछे हैं। इस अध्ययन में टी.पी.एल. असेट्स के विकास के लिए अपसोचम द्वारा बहुत से मापदंड बताए गए हैं। जैसे की ग्रहकों के हिल को ध्यान में रखकर टी.पी.एल. असेट्स हिल को तत्काल पारित करना चाहिए, सिंगल विन्डो सिस्टम लागू करना, जमीन पंजीयन तेज और कम्प्यूटराईज्ड करना चाहिए।

ખાનગી રોકાણને આકર્ષવામાં મહારાષ્ટ્ર અને ઉ.પ્ર. પછી ગુજરાત ત્રીજા ક્રમે રાજ્યનું રિયલ એસ્ટેટ 14% ખાનગી મૂડી રોકાણને આકર્ષવામાં સફળ

નવગુજરાત સમય > અમદાવાદ

રાજ્યના રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે ખાનગી રોકાણની દ્રષ્ટિએ કુલગુલાબી ચિત્ર સર્જ્યું હોવાનું એસોસિએમના તાજેતરના એક સર્વેમાં સામે આવ્યું છે. એસોસિએમ એક સર્વેમાં જણાવ્યું છે કે વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ દરમિયાન ગુજરાત ૧૪ ટકા ખાનગી રોકાણ(પરેલુ અને વિદેશી)ને આકર્ષવામાં સફળ રહ્યું છે. છેલ્લા ૧૦ વર્ષમાં રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે ગુજરાતનો ગ્રોથ રેટ ૨૮ ટકા જેટલો રહ્યો છે. આ રીતે રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે ખાનગી મૂડીરોકાણને આકર્ષવામાં ગુજરાત મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તર પ્રદેશ પછી દેશમાં ત્રીજા ક્રમનું રાજ્ય બની ગયું છે. જ્યારે કે ગ્રોથની દ્રષ્ટિએ તે પાંચમા ક્રમે હોવાનું એસોસિએમના સર્વેમાં

સામે આવ્યું છે. જ્યારે કે ગુજરાતના રિયલ એસ્ટેટમાં જાહેર સેક્ટરનું રોકાણ કુલ ૭ ટકા જેટલું હોવાનું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે. એસોસિએમ દ્વારા તાજેતરમાં 'રિયલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ - સ્ટેટ લેવલ એનાલિસિસ'માં દર્શાવ્યા પ્રમાણે ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તર પ્રદેશ ત્રણેય રાજ્યો સાથે મળી રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે કુલ મૂડી રોકાણના ૧૨ લાખ કરોડ જેટલું ૫૦ ટકાથી વધુ હિસ્સો ધરાવે છે. ઉત્તર પ્રદેશ વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫માં ખાનગી સેક્ટરનું મૂડી રોકાણ ૦.૧ ટકા હતું, જે હાલ વધીને ૧૬ ટકા જેટલું થયું છે. એવી જ રીતે ગુજરાતમાં વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫માં ૪ ટકાનું મૂડી રોકાણ વધીને ૧૪ ટકા થયું છે એટલું કે રાજ્યમાં રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે ખાનગી સેક્ટરનું મૂડીરોકાણ ૧૦ ટકા

જેટલું વધ્યું છે. રિયલ એસ્ટેટમાં જાહેર સેક્ટરનું મૂડીરોકાણ રોકાણમાં ગુજરાતમાં ૭ ટકા થયું છે. જો કે ચોકવાનારા એવા તારણો પણ સામે આવ્યા છે કે દેશના ૭૫ ટકા રિયલ એસ્ટેટના પ્રોજેક્ટ્સ શરૂ જ થયા નથી. એવી જ રીતે વર્ષ ૨૦૧૪-૨૦૧૫ના કુલ ૩૫૪૦ પ્રોજેક્ટ્સ પૈકી ૨૩૦૦ પ્રોજેક્ટ્સ શરૂ થયા નથી. ગુજરાતમાં પણ ૩૮ મહિના જેટલો વિલંબ પ્રોજેક્ટ્સમાં જોવા મળી રહ્યો હોવાનું આ સર્વેમાં સામે આવ્યું છે. એસોસિએમના સેક્રેટરી જનરલ પ્રી.એસ. રાવતના મતાનુસાર, 'દેશની સુધરતી જતી આર્થિક સ્થિતિ, સરકારની પ્રોત્સાહક નીતિઓ, વધતી માંગ અને ઉત્તમ નફાકારકતાને લીધે ખાનગી સેક્ટરે રિયલ એસ્ટેટમાં રોકાણ કરવા ઉત્સાહિત બની છે.' રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે FDI (ફોરેન

રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટરે વિવિધ રાજ્યોનું ગ્રોથ રેટ

રાજ્ય	ગ્રોથ
કેરળ	58%
કર્ણાટક	40%
ઉત્તરપ્રદેશ	32%
રાજસ્થાન	29%
ગુજરાત	28%
હરિયાણા	-5%
વેસ્ટ બંગાલ	-4%
મહારાષ્ટ્ર	-3%

ડાયરેક્ટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ)માં સરકાર દ્વારા અપાયેલી રાહતના લીધે આ સેક્ટરે એફડીઆઇ હાઉસિંગ વધશે. તે ઉપરાંત સ્ટીલ અને સિમેન્ટ જેવા સંકળાયેલા ઉદ્યોગોને પણ પ્રોત્સાહન મળશે.

ગુજરાતમાં રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે ૧૪ ટકા ખાનગી રોકાણ

૭૪% જેટલા રીયલ એસ્ટેટના પ્રોજેક્ટસ ગુજરાતમાં અટકી પડ્યા છે, જે સામાન્યતઃ ૩ વર્ષ અગાઉ પૂર્ણ થયેલ હોવા જોઈતા હતા.

ગુજરાત દ્વારા લગભગ ૧૨ લાખ કરોડ જેટલું ખાનગી મૂડી રોકાણ આકર્ષવામાં આવેલ છે, જે લગભગ કુલ રોકાણના ૧૪% જેટલું થાય છે જેમાં લોકલ અને વિદેશી રોકાણનો સમાવેશ થાય છે.

ધી એસોશિયેટેડ રેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી ઓફ ઇન્ડિયા (એસોચેમ) દ્વારા તાજેતરમાં હાથ ધરાયેલ અભ્યાસ રીયલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ- સ્ટેટ લેવલ એનાલિસીસ માં દર્શાવ્યા અનુસાર ગુજરાત કરતાં મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તરપ્રદેશ ક્રમશઃ ૨૨% અને ૧૬%ના મુડી રોકાણ સાથે પ્રથમ અને દ્વિતીય ક્રમાંક ધરાવે છે.

આમ આ ત્રણેય રાજ્યો સાથે મળી રીયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે કુલ મુડી રોકાણના ૫૦% કરતાં વધુ હિસ્સો ધરાવે છે. ઉત્તર પ્રદેશ ૨૦૦૪-૦૫ દરમિયાન રીયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે ખાનગી હિસ્સેદારી માત્ર ૦.૧% ધરાવતું હતું જે ૨૦૧૪-૧૫ સુધીમાં વધીને ૧૬% જેટલું

થવા પામેલ છે, જ્યારે મહારાષ્ટ્ર ૨૨.૫% જેટલી હિસ્સેદારી ધરાવતું હતું જે આંશિક ઘટાડો પામી ૨૨% થયેલ છે.

ગુજરાત દ્વારા રીયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રના રોકાણમાં ખાનગી રોકાણકારો ૯૨% જેટલી હિસ્સેદારી ધરાવે છે. શ્રી ડી એસ રાવત, સેક્રેટરી જનરલ, એસોચેમ ઓચેમ ઇકોનોમીક રીસર્ચ બ્યુરોના અભ્યાસમાં જણાવ્યા અનુસાર વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ દરમિયાન કુલ નોંધાયેલા ૧૪ લાખ કરોડના રોકાણમાં ખાનગી અને જાહેર ક્ષેત્રની હિસ્સેદારી ક્રમશઃ ૮૫ અને ૧૫ ટકા છે. સુધરતી જતી આર્થિક સ્થિતિ, સરકારની પ્રોત્સાહક નીતીઓ, વધતી માંગ અને ઉત્તમ નફાકારકતાને કારણે આ ક્ષેત્રમાં ખાનગી રોકાણકારોનો ઉત્સાહ વધ્યો છે.

તાજેતરમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા રીયલ્ટી અને કન્સ્ટ્રક્શન ક્ષેત્રે એફ.ડી.આઈમાં કરેલ સુધારાઓને કારણે પોષણદાયક મકાનો, સ્ટીલ, સિમેન્ટ તેમજ આ ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા અન્ય ક્ષેત્રોમાં તેજી જોવા મળવાની સંભાવના છે. જે થકી રોજગારી અને જી.ડી.પીમાં ચારો એવો વધારો જોવા મળશે.

ગુજરાત રીયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રમાં ૨ લાખ કરોડ એટલેકે ૭% જેટલી ખાનગી ક્ષેત્રની હિસ્સેદારી ધરાવે છે, જે કર્ણાટક ૩૮% અને મહારાષ્ટ્ર ૧૪.૫% બાદ ત્રીજા સ્થાને છે.

છેલ્લા એક દાયકા દરમિયાન ગુજરાતમાં રીયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે સી.એ.જી.આરમાં ૨૮% જેટલો વધારો નોંધાયેલ છે. જોકે કેરલા ૫૯%, કર્ણાટક ૪૦%, યુ.પી ૩૨% અને રાજસ્થાન ૨૯% વધારો ધરાવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ દરમિયાન ગુજરાતમાં જાહેર કરવામાં આવેલા રીયલ એસ્ટેટના પ્રોજેક્ટસ હજી શરૂ કરવામાં આવેલ નથી, જ્યારે અગાઉ શરૂ કરાયેલ ૭૪% જેટલા પ્રોજેક્ટસ નિયત સમય કરતાં પાછળ છે.

આ અભ્યાસમાં રીયલ એસ્ટેટના વિકાસ માટે એસોચેમ દ્વારા કેટલાક માપ દંડો જણાવવામાં આવેલ છે જે મકે, ગ્રાહકના હિતને ધ્યાનમાં રાખીને રીયલ એસ્ટેટ ખિતને તાત્કાલીક ધોરણે પસાર કરવું જોઈએ, સિંગલ વિન્ડો સિસ્ટમ લાગુ કરવી, જમીન નોંધણી ઝડપી અને કમ્યુટરાઇઝ કરવી જોઈએ.

રિયલ્ટીમાં ખાનગી રોકાણમાં ગુજરાતનો 14 ટકા હિસ્સો

દેશમાં 75% અને ગુજરાતમાં 74% પ્રોજેક્ટ્સ શરૂ થવામાં વિલંબ

છટી બ્યૂરો

અમદાવાદ

અગ્રણી ઉદ્યોગ સંગઠન ધ એસોસિયેટેડ ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી (એસોચેમ)એ એક અભ્યાસમાં જણાવ્યું છે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ દરમિયાન દેશમાં ખાનગી ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવેલા કુલ રોકાણ (સ્થાનિક અને વિદેશી) માંથી ગુજરાતે ૧૪ ટકા રોકાણ આકર્ષ્યું હતું અને પોતાના હિસ્સામાં ૧૦ ટકા વૃદ્ધિ નોંધાવી હતી.

અભ્યાસમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, "ઉત્તરપ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર અનુક્રમે ૨૨ ટકા અને ૧૬ ટકા હિસ્સા સાથે ગુજરાતથી આગળ રહ્યા હતા અને આ ત્રણ રાજ્યોએ સાથે મળીને દેશના રિયલ્ટી ક્ષેત્રમાં અડધાથી વધુ ખાનગી રોકાણ મેળવ્યું હતું. ગુજરાતમાં કુલ રિયલ્ટી રોકાણમાં ખાનગી ક્ષેત્ર ૯૨ ટકા હિસ્સો ધરાવે છે."

એસોચેમ ઇકોનોમિક રિસર્ચ બ્યૂરો (એઈઆરબી) દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા અભ્યાસ 'રિયલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ: સ્ટેટ લેવેલ એનાલિસિસ'માં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે દેશમાં રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે થયેલા કુલ ૧૪ લાખ કરોડના રોકાણમાં ખાનગી ક્ષેત્રનું પ્રદાન ૮૫ ટકા જેટલું ઊંચું હતું. એસોચેમના સેક્રેટરી જનરલ ડી એસ રાવતે જણાવ્યું હતું કે, "અર્થતંત્રમાં સુધારો, સાનુકૂળ નીતિઓ, માંગમાં

ઉ.પ્ર. અને મહારાષ્ટ્ર ૪ ગુજરાતથી આગળ

ગુજરાતમાં કુલ રિયલ્ટી રોકાણમાં ખાનગી ક્ષેત્ર ૯૨ ટકા હિસ્સો ધરાવે છે

દેશમાં રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે થયેલા કુલ ૧૪ લાખ કરોડના રોકાણમાં ખાનગી ક્ષેત્રનું પ્રદાન ૮૫ ટકા જેટલું ઊંચું હતું

કેન્દ્ર એ રિયલ્ટી-કન્સ્ટ્રક્શન ક્ષેત્રમાં એફડીઆઈના નિયમો હળવા કર્યા છે તેના કારણે એફોર્ડેબલ હાઉસિંગ ક્ષેત્રે સુધારો થશે

સુધારો, આકર્ષક વેલ્યુએશન્સ અને રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રમાં મૂડીની વધતી જતી માંગના પગલે છેલ્લાં વર્ષોમાં ખાનગી ખેલાડીઓ આ ક્ષેત્ર તરફ આકર્ષાયા છે. કેન્દ્ર સરકારે રિયલ્ટી અને કન્સ્ટ્રક્શન ક્ષેત્રમાં એફડીઆઈના નિયમો હળવા કર્યા છે તેના કારણે એફોર્ડેબલ હાઉસિંગ ક્ષેત્રે સુધારો થશે અને તેનાથી સ્ટીલ, સિમેન્ટ અને અન્ય સંલગ્ન ઉદ્યોગોમાં સુધારો જોવા મળશે, જે છાપ્રીમાં વૃદ્ધિ કરશે."

જાહેર ક્ષેત્ર દ્વારા રિયલ્ટીમાં કુલ ૨૨ લાખ કરોડનું રોકાણ કરવામાં આવ્યું હતું તે પૈકી સાત ટકા રોકાણ ગુજરાતમાં થયું છે. જોકે, ક્લાર્ટિક

(૩૮ ટકા) અને મહારાષ્ટ્ર (૧૪.૫ ટકા) હિસ્સા સાથે ગુજરાતથી આગળ છે. ગુજરાતમાં રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રે છેલ્લા દાયકામાં રોકાણ ૨૮ ટકાના સીએજીઆર સાથે વધ્યું છે. જોકે, તે કેરળ (૫૯ ટકા), કર્ણાટક (૪૦ ટકા), ઉત્તરપ્રદેશ (૩૨ ટકા) અને રાજસ્થાન (૨૯ ટકા) કરતાં ઓછો વૃદ્ધિદર છે.

સમગ્ર ભારતમાં નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં ૭૫ ટકા પ્રોજેક્ટ્સ શરૂ થઈ શક્યા નહોતા જ્યારે ગુજરાતમાં આ પ્રમાણ ૭૪ ટકા રહ્યું છે. ગુજરાતમાં અટકેલા પ્રોજેક્ટ્સ મહત્તમ ૩૮ મહિના સુધીનો વિલંબ ધરાવે છે.

ગુજરાતમાં રિઅલ એસ્ટેટના ૭૦ ટકા પ્રોજેક્ટ્સ અટકી પડ્યા છે : એસોચેમ

■ ખાનગી રોકાણ લાવવામાં
રિઅલ એસ્ટેટ સેક્ટર સફળ

નવી દિલ્લી, તા. ૨૩

દેશના રિઅલ એસ્ટેટ સેક્ટર સંબંધી

પ્રોજેક્ટ્સ અને રોકાણ અંગે એસોસિએટેડ ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી ઓફ ઇન્ડિયા (એસોચેમ) દ્વારા જારી એક સ્ટડીમાં દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ગુજરાતમાં રિઅલ એસ્ટેટ સંબંધી ૭૦ ટકાથી વધુ વધુ પ્રોજેક્ટ્સ એવા છે કે જે અટકી પડ્યા છે. આ પ્રોજેક્ટ્સને આગળ વધારવામાં આશરે ૭૮ મહિનાનું મોડુ થયું હોવાનો દાવો આ સ્ટડીમાં કરવામાં આવ્યો છે. જ્યારે દેશમાં રિઅલ એસ્ટેટ સેક્ટરના આશરે ૭૫ ટકા પ્રોજેક્ટ્સ તો શરૂ જ કરવામાં નથી આવ્યા. એસોચેમ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ રિઅલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ : સ્ટેટ લેવલ એનાલિસિસ

નામની આ સ્ટડીમાં દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે ગુજરાતમાં રિઅલ એસ્ટેટ સંબંધી પ્રોજેક્ટ્સના અમલીકરણમાં સૌથી વધુ ૩૮ મહિના માડુ થયું છે. જોકે રિઅલ એસ્ટેટ સેક્ટરમાં ખાનગી રોકાણકારોનું રોકાણનું પ્રમાણ અન્ય ભેતો કરતા પ્રમાણમાં સારુ થયું હોવાનો દાવો આ સ્ટડીમાં કરાયો છે. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં ગુજરાતમાં કુલ રોકાણના ૧૪ ટકા રોકાણ રિઅલ એસ્ટેટ ભેતે થયું. વિદેશી અને ઘરેલું મળી કુલ ૧૨ લાખ કરોડનું રોકાણ રાજ્યમાં થયું. છતાં એક દસકામાં રિઅલ એસ્ટેટના શેરમાં ૧૦ ટકાનો વધારો કરવામાં પણ ગુજરાત સફળ રહ્યું છે.

ગુજરાત કરતા મહારાષ્ટ્ર-યુપીમાં રોકાણ વધુ

રિઅલ એસ્ટેટ ભેતે વધુ ખાનગી રોકાણ આકર્ષવામાં ગુજરાત કરતા મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તર પ્રદેશ આગળ રહ્યાં, મહારાષ્ટ્રમાં નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં કુલ રોકાણના ૨૨ ટકા રોકાણ રિઅલ એસ્ટેટ ભેતે થયું. જ્યારે ઉત્તર પ્રદેશમાં કુલ રોકાણના ૧૬ ટકા રોકાણ રિઅલ એસ્ટેટ ભેતે થયું છે. જોકે મહારાષ્ટ્રમાં શેરમાં ઘટાડો થયો છે, વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫માં જે શેર ૨૫.૫ ટકા હતો તે ઘટીને ૨૦૧૪-૧૫માં ૨૨ ટકા થઈ ગયા.

પો લિસી મેટર આવકવેરામાંથી પગારની તગડી ચુકવણી સારી આર્થિક નીતિ નથી: એસોચેમ

નવી દિલ્હી: સાતમા વેતન પંચની ભલામણ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરતાં ઔદ્યોગિક સંગઠન એસોચેમે જણાવ્યું હતું કે સરકારી કર્મચારીઓને ઊંચા પગાર અને પેન્શનરોને પેન્શન ચુકવવું એ સારી આર્થિક નીતિ નથી કેમ કે સામાન્યપણે આવા ખર્ચ આવકવેરામાંથી અને ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટની પ્રક્રિયા મારફતે થતા હોય છે. પેનલ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવેલા તગડા વધારાની સરકારનાં માળખાકીય વિકાસના ફંડ પર પણ વિપરીત અસર પડી શકે છે, એમ અહેવાલમાં ઉમેર્યું હતું.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬નાં અંદાજપત્રને ધ્યાનમાં લેતાં કેન્દ્ર સરકારની મહેસૂલી આવકમાં આવકવેરાનો યોગ્યો હિસ્સો રૂ. ૯.૨૦ લાખ કરોડનો છે, જો વેતન પંચના અહેવાલની ભલામણ અમલી બનાવે તો ૪૭ લાખ કર્મચારીઓ અને ૫૨ લાખ પેન્શનરોનું બિલ વર્ષે રૂ. ૧.૦૨ લાખ કરોડથી વધીને રૂ. ૫.૨૩ લાખ

કરોડની ચેતવણીજનક સપાટી સુધી પહોંચી જશે. પેનલે પગાર, ભથ્થા અને પેન્શનમાં ૨૩.૫૫ ટકાના વધારાની ભલામણ કરી છે. આ ઉપરાંત સનદી કર્મચારીઓ માટેનાં વન રેન્ક વન પેન્શન હેઠળ વધારાનો રૂ. ૧.૦૨ લાખ કરોડનો બોજ વધશે. જો આવકનાં સ્રોતમાંથી અડધા કરતાં વધુ આવક વેતન અને પગારમાંથી જતી રહે તો રાજકોષીય માળખું ટકી ન શકે, એમ અહેવાલમાં જણાવતાં ઉમેર્યું હતું કે આપણે એવી સ્થિતિ નિર્માણ ન કરવી પડે કે

આવકવેરા પેટેની ચુકવણી પગાર-વેતનમાં જાય અને આપણે કરજ લેવું પડે. પગારની ચુકવણી માટે આપણે ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટ અથવા તો જાહેર ક્ષેત્રનાં બ્લ્યુચીપ એકમોમાંથી હિસ્સો વેચવો પણ યોગ્ય નથી અને ઉચિત આર્થિક નીતિ પણ નથી, એમ એસોચેમના સેક્રેટરી જનરલ ડી. એસ. રાવતે જણાવ્યું હતું. વધુમાં જ્યારે રૂ. ૫.૨૩ લાખ કરોડના પગારના બિલનો અમુક હિસ્સો રાજ્યને જશે ત્યારે આવકવેરાની કુલ આવકમાંથી કઈ રીતે ચુકવણી, કેન્દ્ર સરકારે તેનાં કર્મચારીઓને ચુકવણી તેની આવકમાંથી કરવાની રહેશે, એમ તેમણે ઉમેર્યું હતું.

ચેમ્બરે ચિંતા વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે હાલ રાજકોષીય સ્થિતિ તંગ છે, રાજકોષીય ખાધ લક્ષ્યાંક હેઠળ રાખવાનું દુભાણ છે અને પગાર-વેતનનાં તગડા બિલને કારણે વિકાસલક્ષી ખર્ચ પર વિપરીત અસર થતાં રીકાવણીની સિનારિયો પણ કાઢીને તેવી શક્યતા નકારી ન શકાય.